

UDK 811.163.42'367.5
Izvorni znanstveni članak
Primljen 23. X. 2001.
Prihvaćen za tisak 10. XII. 2001.

Milena Žic Fuchs, Nina Tuđman Vuković
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb

PRIČATI: NOVI LIK U PRIČI O GLAGOLIMA GOVORENJA*

Glagoli govorenja tvore zanimljivu značenjsku skupinu leksema kako u hrvatskome tako i u mnogim drugim jezicima. U ovome radu analiziraju se značenjske bliskosti glagola *govoriti*, *razgovarati* i *pričati* poglavito radi mogućeg objašnjenja što omogućava glagolu *pričati* pojavljivanje u supstandardnim sintagmama poput *pričati engleski*, *pričati telefonom* itd.

Glagoli govorenja u načelu pripadaju visoko frekventnim glagolima mnogih jezika, što ne iznenaduje s obzirom na to da je sposobnost govorenja, odnosno komunikacija govorenjem zasigurno jedna od najvažnijih čovjekovih sposobnosti i aktivnosti.

Potvrdu važnosti njihova statusa u vokabularu nalazimo i u tzv. Swadeshovu popisu stotinu univerzalnih leksičkih pojmoveva (Swadesh 1952). Naine, Swadesh je pomoću tzv. leksikostatičke metode izdvojio stotinu leksema za koje se pretpostavlja da postoje u svim jezicima i da predstavljaju temeljni fond riječi vezanih uz najosnovnije kategorije općeljudskoga poimanja svijeta i kulture. Iako tim popisom dominiraju imenice, i svega je navedeno 18 glagola, među njima se nalazi i glagol *govoriti*, i to uz »glagole kretanja«, te glagole poput *jesti* i *piti*, što ukazuje na činjenicu da »govorenje« pripada najvažnijim konceptualno-iskustvenim kategorijama čovjekova poimanja svijeta.

Iz takva njihova statusa slijedi i njihova visoka frekvencija ili čestota u mnogim jezicima, jer riječ je o osnovnom načinu komunikacije među ljudima, o sposobnosti duboko usađenoj u ljudsko iskustvo. Tako se prema *Hrvatskome čestotnom rječniku* (Moguš et al. 1999) glagol *reći* nalazi na 51. mjestu u čestotnome popisu, a time je i najčešći glagol u hrvatskome uopće,

* Neke postavke ovoga rada iznesene su u referatu pod naslovom »Što se zbiva s »glagolima govorenja«?« koji su autorice iznijele na Savjetovanju Hrvatskoga društva za primjenjenu lingvistiku, u svibnju 1998. godine.

osim glagola *biti* i *htjeti* čiju višu čestotnost možemo dijelom tumačiti njihovom uporabom kao pomoćnih glagola hrvatskoga jezika. Glagol *govoriti* na 83. je mjestu (šesti glagol po redu), *kazati* na 103. mjestu, *razgovarati* na 412. mjestu, a glagol *pričati* na 417. mjestu.

U hrvatskome jeziku postoji veći broj glagola koji se može podvesti pod značenjsku skupinu »glagola govorenja« – glagola poput *govoriti*, *kazati*, *reći*, *razgovarati*, *pričati*, *zboriti*, *kazivati*, *pripovijedati*, *šaptati*, *šaputati*, *izustiti* itd. Analiza tih glagola zasigurno bi bila zanimljiva sa semantičkog, sintaktičkog i stilističkoga gledišta jer riječ je o glagolskoj skupini koju obilježavaju vrlo složeni međuodnosi.¹

Međutim, u ovome ćemo se radu usredotočiti samo na tri od frekventnijih glagola govorenja: *govoriti*, *razgovarati* i *pričati*, i to zbog značenjskih promjena koje se češće čuju u govorenome jeziku, ali se i sve češće pojavljuju u dijelu tiska. Točnije rečeno, glagol *pričati* sve se češće rabi u izričajima umjesto glagola *govoriti* i *razgovarati*. Zrinka Jelaska u časopisu *Jezik* (1997:68–70) upozorava upravo na takva odstupanja u uporabi navedenih glagola i kaže da se pod utjecajem šatrovačkoga govora pogotovo mladim šire sintagme poput: *pričati hrvatski*, *pričati engleski*, *možemo pričati telefonom* itd. Autorica s pravom upozorava da bi pod jakim utjecajem šatrovačkoga moglo doći do osiromašenja hrvatskoga standardnoga jezika ako bi glagol *pričati* istisnuo glagole *govoriti* i *razgovarati* u nekim njihovim značenjima.

Točno je da se među mladima češće mogu čuti sintagme poput *pričati engleski* i druge, ali i tisak namijenjen njima poput časopisa *Teen*, kao i tzv. »Otvorene Web stranice« mjesata su gdje ćemo naći primjere poput:

- Vidim da Armada zna engleski pričat...
 - Prvo nauči pisati i pričati engleski...
 - Pričaj hrvatski kao čovjek...
- (»otvorene Web stranice«)
- ili
- Nije važno kako ona izgleda ili što priča...
 - Kroz telefon sam pričala s njim...
 - »Što onaj priča?«
 - ... oni odluče da li žele pričat s tobom ili ne...
- (časopis *Teen*)

Međutim, pojavnost širenja glagola *pričati* nije svojstvena samo šatrovačkom mладенаčkom govoru. I u govoru starijih, pa čak i vrlo obrazovanih

¹ Nije slučajno da su glagoli govorenja česta tema i u angloameričkoj lingvističkoj literaturi. Upravo zbog slojevitosti i složenosti njihovih međuodnosa njima su se bavili jezikoslovci i to s različitim teorijskim polazišta, kao na primjer: Zwicky (1971), Partee (1973), Miller i Johnson (1976), Dirven et al. (1982), Wierzbicka (1987, 1988), Langacker (1991).

ljudi mogu se čuti takve uporabe, a od mnogih zabilježenih navodimo sljedeće:

- Čuj, pričam na drugom telefonu.
- Ivana priča neke prostote.
- Možemo pričati mobitelom.

Ili kad nekoga nazovemo telefonom, nerijetko možemo čuti s druge strane:

- Pričaj!

Štoviše, na jednoj sjednici Vijeća Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, kolega pri upitu što misli o jednom problemu odgovorio je

- Ne želim o tome pričati,

gdje je očito smisao bio da o tom problemu ne želi govoriti. Ili iskaz drugoga kolege na istoj sjednici fakultetskoga vijeća:

- Budući da je situacija takva pričat ču s njim.

Ili primjer s naslovnice *Jutarnjeg lista* (3. kolovoza 2000.):

Račan i Mesić s Clintonom će pričati 45 minuta

Mogli bismo navesti još i druge primjere slične vrste, jer očito je riječ o pojavnosti koja je sve prisutnija i ide na uštrb značenjskoj razlikovnosti nekih glagola govorenja koju nudi standardni hrvatski jezik. Može se raspravljati radi li se samo o utjecaju šatrovačkog ili su možda i neki drugi utjecaji na djelu. Međutim ponovno se nameće ključno pitanje, a to je što je svojstveno značenjskim strukturama samih glagola da uopće dolazi do takvih pojavnosti. Odnosno, što omogućava, ili točnije što služi kao podloga, da se glagol *pričati* pojavljuje u rečeničnim okruženjima u kojima bi se trebali rabiti ili *govoriti* ili *razgovarati*.

Rječnici hrvatskoga jezika, i to Akademijin te Aničev (1999) i Šonjin (2000), navode više značenja za sva tri glagola. No, bez obzira na različitosti u broju značenja za pojedini glagol, ili različitosti u načinu definiranja pojedinačnog značenja, sva tri rječnika ističu na prvoj mjestu osnovno ili najtipičnije značenje koje sadrži osnovna svojstva ili obilježja koja su i temelj značenjske razlikovnosti između glagola *razgovarati*, *govoriti* i *pričati*.²

No, kako bi se u što većoj mjeri izoštire temeljne značenjske razlike već se dulje vrijeme ne samo u semantičkim istraživanjima već i u leksikografiji koriste neke temeljne postavke kognitivne lingvistike, ili točnije sprega termina **prototip**, **prizor** i **okvir**.³ Ukratko, **prizori** predstavljaju osnovnu podlogu za

² Rječničke su definicije vrlo osjetljiv dio rječničke grade i upravo se i analizom definicija navedenih glagola uočava potreba da se i u jednojezičnim rječnicima pokuša ostvariti što veći stupanj objasnjenosti kako bi se izbjegla cirkularnost definicija bliskoznačnih leksema jer upravo cirkularnost često zamagljuje bitne značenjske osobitosti. Za raspravu o tom pitanju vidi Žic Fuchs (1994).

³ Pojmove **prizor** i **okvir** u kognitivnu lingvistiku uvodi Fillmore (1977a, 1977b, 1977c, 1978). Za detaljan prikaz razvoja osnovnih postavki i načela kognitivne lingvistike vidi Žic Fuchs (1991:42–86).

uspostavljanje značenjskih odnosa, ili točnije, značenjski odnosi proizlaze iz čovjekova poimanja svijeta, to jest, tipičnih prizora koji uključuju:

[...] not only visual scenes but familiar kinds of interpersonal structures, enactive experiences, body images; and, in general, any kind of coherent segment, large or small, of human beliefs, actions, experiences, or imaginings. (Fillmore 1977a:63)

Dakle, riječ je o uvriježenim shemama ili okvirnim sustavima koncepata koji uobličuju i strukturiraju razne oblike ljudskog iskustva.

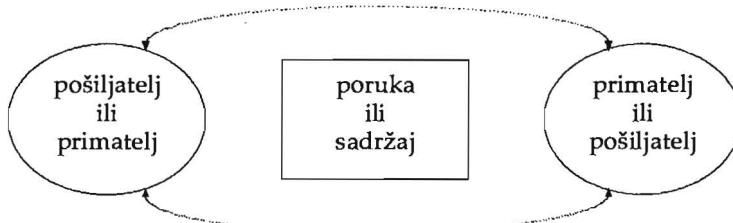
Okviri su, s druge strane, sustavi mogućih jezičnih izbora neposredno povezanih uz prizore, ili kako Fillmore kaže:

A word or phrase or sentence or text identifies a scene, and it foregrounds, or highlights, some portion of it. (Fillmore 1977c:86)

Važno je naglasiti da su po viđenju Fillmorea, ali i kasnijih teoretičara kognitivne lingvistike, prizori ujedno i podloga za teoriju gramatičkih odnosa koji su čvrsto povezani sa značenjskim obilježjima svakog pojedinog prizora.

Međutim, nezaobilazno uporište, koje takva gledanja na jezik čini bitno drugačjima od sličnih preteča u povijesti jezikoslovlja, jest pojam **prototipa**, odnosno središnjeg i najtipičnijeg pripadnika neke kategorije. Na temelju vrlo ekstenzivnih istraživanja E. Rosch (npr. 1973, 1978) dolazi do zaključka da čovjekovo poimanje svijeta nije arbitrarno segmentiran kontinuum, već da se kategorije stvaraju i organiziraju (po načelu više ili manje) oko središnjih, najtipičnijih točaka. Kognitivni će lingvisti pak svojim istraživanjima i analizama pokazati da upravo tako strukturirane kategorije nalazimo na svim razinama od semantike do fonologije.⁴

Takov pogled na značenjske odnose ukazuje da je temeljno polazište analize glagola *govoriti*, *razgovarati* i *pričati* sam prizor komunikacijskog čina ili prizor jezičnoga djelovanja, te da svaki od tih glagola na svoj način proizlazi ali istovremeno i ističe određeni vid prototipnoga čina govornog ophođenja među ljudima, a takav se prizor sastoji od tri osnovna dijela, i to:

⁴ Za vrlo detaljan pregled utjecaja pojma *prototipa* u lingvističkim istraživanjima vidi Taylor (1995).

Stoga je u hrvatskome jeziku osnovno, najtipičnije značenje glagola *govoriti* sama radnja izgovaranja i formiranja riječi ili sposobnost usmenog kazivanja, značenje koje rječnici iskazuju na sljedeće načine:

Arj – glas ispuštati na takav način da postaju riječi

Anić – imati sposobnost prenošenja poruke riječima, riječima iznositi neku misao

Šonje – biti sposoban izgovoriti suvisle riječi i rečenice.

Dakle, glagol *govoriti* poglavito je usmjerjen na pošiljatelja kao dijela prizora jezičnoga djelovanja, dok glagol *razgovarati* poglavito ističe komunikacijski odnos između pošiljatelja i primatelja koji najbolje oslikava definicija iz Šonjina rječnika:

– obraćati se jedno drugome glasno izgovorenim riječima.

Treći i za nas najzanimljiviji glagol, glagol *pričati*, definiran je u Aničevu rječniku kao:

– o čemu što usmeno kazivati, opisivati kakav događaj, pripovijedati, odnosno u Šonjinom kao:

– usmeno kazivati, izricati kakav jezični sadržaj, pripovijedati; ~ priču, ~ događaj.

Iz gore navedenog slijedi da *pričati* poglavito ističe ono o čemu se govori, tj. usmjeren je na poruku ili sadržaj, a nerijetko s obzirom da se *pričaju priče i događaji* podrazumijeva i trajanje samoga iskaza.

Čak i iz ovog kratkog opisa vidljivo je da svaki od navedenih glagola u svom osnovnom značenju leksikalizira određeni segment prizora jezičnoga djelovanja. Međutim, svaki od tri glagola, kako je već istaknuto ima i druga značenja koja se nadovezuju na osnovno u polisemičnim nizovima. Ne ulazeći u detaljniju raščlambu svakog pojedinačnog značenja upozorit ćemo na ona čijim preklapanjem dolazi do sve veće značenjske bliskosti između pojedinačnih glagola, a riječ je o značenjima koja su udaljenija od osnovnih značenja svakog pojedinačnog glagola.

Tako primjerice glagol *govoriti* u Aničevu i Akademijinom rječniku (pod 4. i 5.) ima i značenje *razgovarati*, dok Šonjin rječnik navodi kao drugo značenje:

– govoreći, izgovarajući riječi i rečenice, prenositi poruke, priopćavati; komu, u društvu.

Istovremeno glagol *pričati* kao drugo značenje u Aničevu rječniku bilježi značenje *razgovarati*, a Šonje kao drugo značenje također navodi *razgovarati* – s kim, o čemu.⁵

Jednostavnije rečeno, odmakom od osnovnih značenja ulazimo u područje sve većih značenjskih preklapanja i sve većeg stupnja bliskosti, koja se

⁵ Zanimljivo je primjetiti da Akademijin rječnik ne navodi značenje *razgovarati* za glagol *pričati*. No treba imati na umu da su i Aničev i Šonjin rječnik novijega datuma te da bilježe i novije značenjske pomake.

u gore navedenom slučaju da svesti na značenje *razgovaranja* kao

- riječima iznositи misao, usmeno kazivati, opisivati kakav događaj ili sadržaj

ili još jednostavnije

- govoriti nekomu o nečemu,

gdje je težište na poruci odnosno sadržaju koji se prenosi od pošiljatelja prema primatelju i obrnuto. Stoga ovakva preklapanja, odnosno značenske preobrazbe otvaraju prostor koji omogućuje "širenje" glagola *pričati*, čije je značenjsko težište vezano upravo za sadržaj.

Međutim, *razgovarati* i *pričati* (u sekundarnom značenju *razgovarati*) nisu istoznačnice, što bi se moglo zaključiti prema nekim rječničkim rješenjima. Sintagmatska odnosno rečenična razina izoštrava tu činjenicu. Naime, ta dva glagola se ne da zamijeniti u svakom kontekstu jer nose i dodatne elemente značenja vezane uz *prizor*, pa i svaki otklon od njega koji razni *okviri* izoštravaju. Treba svakako pripomenuti da *prizore* treba gledati kao fleksibilne entitete u kojima će svaki pomak ili promjena u konkretnoj situaciji imati utjecaj i na jezičnoj razini, to jest, *okviru*.

Primjerice, ako su sudionici prizora jezičnoga djelovanja državnici, kao što je slučaj u naslovu »Račan i Mesić s Clintonom će pričati 45 minuta«, glagol *pričati* postaje neprikladnim jer on osim sekundarnog značenja *razgovarati* (tj. prenosi neki sadržaj) nosi i obilježja — *razgovarati* neformalno, čavrljati, brbljati, *razgovarati* zabave radi, itd. I kroz primjer poput ovoga vidi se neraskidiva veza između *prizora* (od prototipičnih do manje prototipičnih) i njihovih mogućih jezičnih realizacija. Stoga, kognitivna lingvistika kao jedno od svojih temeljnih načela navodi neodvojivost semantike i sintakse i inzistira na povezanosti čovjekova konceptualnog ustrojstva i svih vidova jezičnih struktura.⁶

Slijedom takvih postavki, zanimljivo je pogledati u kakvim se sintaktičkim okruženjima pojavljuju glagoli *govoriti*, *razgovarati* i *pričati*. Navedeni rječnici ističu gramatičku obilježenost u smislu da *govoriti* i *pričati* mogu biti prijelazni i neprijelazni, za razliku od glagola *razgovarati* koji se pojavljuje samo u neprijelaznim konstrukcijama. Točnije, *govoriti* je u svom osnovnom značenju neprijelazan, dok je prijelazno značenje formulirano kao:

- služiti se aktivno nekim jezikom, dakle *govoriti engleski*, ali i *govoriti istinu, laži, gluposti*, itd.

⁶ Posebice se u kognitivnoj gramatici jezik promatra kao kontinuum simboličkih struktura, što znači da ne postoji tradicionalna podjela na jezične razine — leksikon, sintaksa, morfologija. Drugim riječima, sintaktičke konstrukcije također su simboličke strukture koje nose značenje, te zajedno sa specifičnim leksičkim jedinicama tvore kontinuum u kojem je nemoguće odrediti jasnu crtu razgraničenja. Vidi Langacker 1987, 1991, 2000.

Pričati je, s druge strane, u svojem osnovnom značenju prijelazan kao u primjerima *pričati priču*, *pričati događaj* itd., dok u neprijelaznom okruženju taj glagol znači *razgovarati*. Navedene gramatičke odrednice možemo gledati kao posljedicu različitih značenjskih struktura svakog pojedinačnog značenja.

Međutim, još detaljniji uvid u različite mogućnosti sintaktičkih, ili šire sintagmatskih okruženja daje pregled pojavnica u Hrvatskom nacionalnom korpusu.⁷ Glagol *govoriti* pojavljuje se 2761 puta, *razgovarati* 1114 puta, a glagol *pričati* 940 puta.

Analiza samih konstrukcija, kao i njihovih brojčanih odrednica pokazuje da se *razgovarati* ponajčešće pojavljuje u konstrukcijama *razgovarati s nekim* (625 puta), te *razgovarati o nečemu* (335 puta), što zajedno čini 960 pojavnica. Ostali primjeri pripadaju konstrukcijama poput *razgovarati telefonom*, *telefonski*, *mobilom* ili, s obzirom na visoki postotak novinskih tekstova u korpusu) *razgovarao: XY (ime)*.

Govoriti, najfrekventniji glagol od navedena tri, ponajčešće se pojavljuje u konstrukciji *govoriti o nečemu*, *nekomu*, i to čak 1350 puta. Nadalje, *govoriti* je visoko frekventan i u konstrukciji *govoriti + "objekt"* kao na primjer: *govoriti pogrdne riječi*, *govoriti istinu*, i to ukupno 213 puta, dok se *govoriti neki jezik (hrvatski, engleski)* pojavljuje 55 puta.⁸ Ukupno te konstrukcije broje 268 pojavnica. Vrlo je frekventna i konstrukcija *govoriti da + zavisna rečenica* (240), a gotovo u pravilu zavisne rečenice iskazuju poruku odnosno sadržaj.

Ova kratka analiza upućuje na činjenicu (temeljenu na korpusnoj građi) da je najčešća značenjska uporaba glagola *govoriti*, i to otprilike 70–75 posto, vezana u najširem smislu za neki sadržaj, što barem u jednome segmentu omogućava činjenica da ovaj glagol može biti prijelazan. No, istovremeno iznenađuje vrlo mali broj pojavnica u njegovom osnovnom značenju kako ga navode rječnici.

Glagol *pričati*, koji se pojavljuje ukupno 940 puta, najčešće nalazimo u okruženjima *pričati o nečemu/nekomu* i to čak 450 puta, te u konstrukcijama *pričati + objekt*, kao na primjer *pričati gluposti*, *bedastoće*, *hvalospjeve* itd. (20 puta), *pričati priče* (17 puta), *pričati viceve* (7 puta). Dakle, ponovno je najfrekventnija značenjska uporaba i ovoga glagola *pričati + sadržaj*, i to otprilike 60–65 posto od ukupnoga broja pojavnica, pogotovo ako dodamo još i 29

⁷ Podaci koje navodimo iz Hrvatskog nacionalnog korpusa (korpus se izrađuje u Zavodu za lingvistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu) prikupljeni su u siječnju i veljači 2000. godine kada je korpus brojio otprilike sedam milijuna pojavnica.

⁸ *Govoriti* se pojavljuje i u sljedećim okruženjima: *govori u prilog* (42 puta), *govori kao X* (19 puta), *govori u ime* (12 puta) i *govori za X (npr. Nacional)* (10 puta).

pojavnica glagola *pričati* + *zavisna rečenica*, koja i u ovome slučaju označava poruku ili sadržaj.⁹

Gore navedeni brojčani pokazatelji odnosno najfrekventnije uporabe¹⁰ glagola *govoriti* i *pričati* pokazuju da dominiraju značenja povezana sa sadržajem odnosno onom o čemu se *govori* ili *priča*. Cilj ove analize nije bio potanko opisati sva moguća okruženja u kojima se glagoli pojavljuju, već istaknuti ona najfrekventnija. Ono što se pokazalo je da su i kod glagola *govoriti* i glagola *pričati* najčešće sintaktičke konstrukcije povezane sa značenjem prijenosa poruke odnosno sadržaja. Vjerujemo da ta činjenica barem dijelom objašnjava kako dolazi do zamjena glagola *govoriti* glagolom *pričati* u navedenim supstandardnim varijantama. Točnije rečeno, visoki stupanj značenjske bliskosti, kao i visoki stupanj podudarnosti u sintaktičkim okruženjima omogućava takvu pojavnost.

Zrinka Jelaska (1997) s pravom upozorava na opasnost gubljenja značenjskih razlika između navedenih glagola. Međutim, po našem mišljenju opasnost je utoliko veća jer nije riječ samo o utjecaju govora mladih ili o utjecaju šatrovačkoga. Opasnost je nadasve strukturalne (a time i konceptualne) prirode i manifestira se u izrazito visokom stupnju preklapanja tzv. sekundarnih značenja, ali i u visokom stupnju istovjetnosti sintaktičkih okruženja u kojima se glagoli pojavljuju. Upravo to i omogućava glagolu *pričati* njegovu nepoželjnju "novu" ulogu među "glagolima govorenja".

Literatura

- Dirven, R; L. Goossens, Y. Putseys, E. Vorlat. 1982. *The Scene of Linguistic Action and Its Perspectivization by Speak, Talk, Say and Tell*. Amsterdam, Philadelphia : John Benjamins Publishing Company.
- Fillmore, C. J. 1977a. Scenes-and-frames semantics. *Linguistic Structure Processing*, Zampolli (ur.), Amsterdam : North Holland.
- Fillmore, C. J. 1977b. The case for case reopened. *Syntax and Semantics*, Vol. 8: *Grammatical Relations*, P. Cole i J. M. Sadock (ur.). New York: Academic Press.

⁹ *Pričati* u značenju *razgovarati s nekim* pojavljuje se 25 puta, odnosno *pričati nam /im/mi* 85 puta. Sljedeća konstrukcija po redu čestote jest "navod", *priča XY* (150 puta) ili *X priča "navod"* (20 puta).

¹⁰ Prethodna analiza temeljena i na brojčanim pokazateljima, tj. frekvenciji, otvara jedno teorijski vrlo važno pitanje, a to je odnos prototipa i frekvencije. Naime, neki teoretičari kognitivne lingvistike smatraju da je prototipnost neumitno povezana s frekvencijom, međutim ova analiza kao i neke druge (vidi npr. Fulgosi i Tuđman Vuković, u tisku) pokazuju da prototip ne mora nužno biti i najfrekventniji član neke kategorije. Odnos prototipa i frekvencije zaslužuje još daljnje analize i to u više jezika, te vrlo opsežnu teorijsku raspravu.

- Fillmore, C. J. 1977c. Topics in lexical semantics. *Current Issues in Linguistic Theory*, R. W. Cole (ur.) Bloomington : Indiana University Press.
- Fillmore, C. J. 1978. On the Organization of Semantic Information in the Lexicon. *Papers from the Parasession on the Lexicon*, D. Farkas et al. (ur.), Chicago : Chicago University Society.
- Fulgosi, S. i N. Tuđman Vuković (u tisku). Metaforična značenja i korpus; neke implikacije za leksikografiju. *Zbornik Savjetovanja Hrvatskoga društva za primjenjenu lingvistiku 2000*.
- Jelaska, Z. 1997. Je li svejedno govorim li ili pričam?. *Jezik* 45(1997/98):2, prosinac 1997, 68–70.
- Langacker, R. 1987. *Foundations of Cognitive Grammar I*. Stanford, CA : Stanford University Press.
- Langacker, R. 1991. *Concept, Image and Symbol — The Cognitive Basis of Grammar*. Mouton de Gruyter.
- Langacker, R. 2000. *Grammar and Conceptualization*. Berlin, New York : Mouton de Gruyter.
- Miller, G. A. i P. N. Johnson-Laird. 1976. *Language and Perception*. Cambridge, MA : Harvard University Press.
- Moguš, M., M. Bratanić, M. Tadić. 1999. *Hrvatski čestotni rječnik*. Zagreb : Zavod za lingvistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Školska knjiga.
- Rosch, E. 1973. On the internal structure of perceptual and semantic categories. *Cognitive Development and the Acquisition of Language*. T. E. Moore (ur.). New York : Academic Press.
- Rosch, E. 1978. Principles of categorization. *Cognition and Categorization*, E. Rosch i B. B. Lloyd (ur.). Hillsdale : Lawrence Erlbaum.
- Swadesh, M. 1952. Lexicostatic dating of prehistoric ethnic contacts. *Proceedings of the American Philosophical Society* 96.
- Taylor, J. R. 1995. *Linguistic Categorization. Prototypes in Linguistic Theory*. Oxford : Clarendon Press.
- Wierzbicka, A. 1987. *English Speech Act Verbs*. Sydney : Academic Press.
- Wierzbicka, A. 1988. *The Semantics of Grammar*. Amsterdam : John Benjamins.
- Zwicky, A. M. 1971, In a manner of speaking. *Linguistic Inquiry* 2, 223–233.
- Žic Fuchs, M. 1991. *Znanje o jeziku i znanje o svijetu*. Zagreb : Biblioteka SOL.
- Žic Fuchs, M. 1994. »Semantičke i leksikografske definicije«, *Filologija* 22–23, 275–279.

Rječnici

- Rječnik hrvatskoga ili srpskoga rječnika*. Zagreb : JAZU, 1880–1976.
- Anić, V. 1999. *Rječnik hrvatskoga jezika*. II dopunjeno izdanje. Zagreb : Novi Liber.
- Šonje, J. et al. (ur.). 2000. *Rječnik hrvatskoga jezika*. Zagreb : Leksikografski zavod i Školska knjiga.

The Croatian verb *pričati* and its »new« role among other »verbs of speaking« in Croatian

Summary

»Verbs of speaking« are an interesting semantically interrelated group of lexemes in Croatian as well as many other languages. The main aim of the present analysis is to show how the interrelationship between the Croatian verbs *govoriti*, *razgovarati* i *pričati*, can explain various substandard uses of the verb *pričati*, uses which are gaining ground not only in spoken Croatian but in the press as well.

Ključne riječi: glagoli govorenja, kognitivna semantika, kognitivna lingvistika, prizori i okviri, frekvencija

Keywords: verbs of speaking, cognitive semantics, cognitive linguistics, scenes and frames, frequency